

ZAŠTO JE OZNAKA DOT VAŽNA?

KUPAC: Čuo sam puno o oznaci DOT – što je to?

ODGOVOR: DOT ili datum proizvodnje tjedan su i godina proizvodnje utisnuti na pneumatik.

KUPAC: Čuo sam da bih trebao kupovati pneumatike s novijim DOT-om zato što pneumatik i njegovi sastavni dijelovi stare i s vremenom postaju manje učinkoviti. Je li to istina?

ODGOVOR: DOT nije važan. Mnogi kupci ga krivo shvaćaju, uključujući one u vašoj državi, Međutim, takvo nerazumijevanje ne postoji u SAD-u, Francuskoj ni Australiji. Radi se samo o nesporazumu.

Zapravo, najvažniji datum NIJE onaj proizvodnje pneumatika (DOT), već datum montaže pneumatika na vozilo. Pneumatik počinje stariti nakon montaže i rada na vozilu. Kraće razdoblje prije toga je zanemarivo.

KUPAC: Znači, kažete da pneumatik ne stari značajno prije montaže na automobil. Zašto je to tako?

ODGOVOR: Prije montaže na vaš automobil pneumatik nije napuhan, nije opterećen te je podvrgnut samo manjim temperaturnim promjenama na mjestu skladištenja – dakle ne oštećuje se. Budući da su pneumatici dizajnirani za osiguranje pouzdane upotrebe na vozilima dugi niz godina i pod brojnim različitim uvjetima upotrebe, kraće starenje do kojeg dolazi tijekom njihova skladištenja, a prije montaže, nema većeg značaja.

KUPAC: Dakle, ako kažete da DOT (datum proizvodnje) nije važan, što onda JEST važno?

ODGOVOR: Datum montaže pneumatika na vozilo. Tijekom rada pneumatik se podvrgava velikom stresu, na njega djeluju cestovni i drugi uvjeti kojima nije podvrgnut tijekom skladištenja. Stoga pneumatici značajno stare tek nakon montaže.

- Nakon montaže pneumatik može biti izložen temperaturama znatno višim od temperature okoline, i to samo uslijed uobičajenog rada, a ponekad čak i višim temperaturama ako se upotrebljava pri većim brzinama, pod većim opterećenjem ili premalo napuhan.
- Na sličan su način, kada je vozilo uskladišteno, njegovi pneumatici u upotrebi, već samim time što su napuhani i montirani na kotače.
- Zato su tlak napuhavanja pneumatika, opterećenje i izloženost pojedinim elementima i dalje važni i treba ih redovno provjeravati.

KUPAC: Ali mnogi vozači pogrešno misle da je oznaka DOT važna. Kakav to ima učinak?

ODGOVOR: Takvo krivo shvaćanje može biti opasno. Kupci se mogu pogrešno fokusirati na DOT, umjesto da misle na pravilno i sigurno održavanje pneumatika nakon montaže. Kupci mogu birati distributere temeljem ponude novih pneumatika, umjesto kvalitete servisiranja. To može ugroziti sigurnost kupaca.

KUPAC: Dakle, pneumatici ne stare u skladištu, već taj proces započinje nakon njihove montaže na automobil. Postoji li neko istraživanje koje to potvrđuje?

ODGOVOR: Provedene su tri studije u Koreji, Njemačkoj i Saudijskoj Arabiji. Studije provedene u Koreji i Njemačkoj pokazuju da nema razlike u performansama novoprodučenih pneumatika i onih koji stoje na skladištu 3 godine. Studija provedena u Saudijskoj Arabiji pokazuje da pneumatik korišten 1 godinu na vozilu pokazuje jednake znakove starenja kao onaj koji je proveo na skladištu 10 godina.

- **Studija br. 1:** U Saudijskoj Arabiji provedena je na pneumaticima koji se skladište pri visokoj temperaturi od 40C, a potom su isti uspoređeni s pneumaticima korištenim 40.000 km (što je otprilike razdoblje od 2 godine vožnje za prosječnog vozača). Uspoređivane su fizičke karakteristike gume na gazećem sloju. Studijom je utvrđeno da pneumaticima

ZAŠTO JE OZNAKA DOT VAŽNA?

usklađeni pri temperaturi od 40C treba 20 godina da dosegnu iste karakteristike kao pneumatici korišteni 40.000 km. Drugim riječima, pneumatik korišten na vozilu 1 godinu pokazuje iste znakove starenja kao pneumatik uskladišten 10 godina pri visokoj temperaturi od 40C. **Zaključak: pneumatici puno brže stare kada se koriste nego dok stoje na skladištu.**

- **Studija br. 2:** U Sjevernoj Koreji Udruga za zaštitu potrošača provela je ispitivanje sigurnosti novih i nekorištenih, 3 godine starih pneumatika. Prema metodi ispitivanja KSM6750 (ispitivanje pri velikoj brzini: ispitivanje pri različitim brzinama) ispitivali su iste komplete pneumatika tri različita proizvođača. **Nisu utvrđene razlike između starih i novih pneumatika.**
- **Studija br. 3:** IADAC (njemački Autoklub) usporedio je novoproduhovene pneumatike s pneumaticima koji su proizvedeni prije 3 godine ali nisu korišteni. **Utvrđeno je da je otpor kotrljanja isti na starim i novim pneumaticima.**

KUPAC:

Kada pneumatici više nisu prikladni za upotrebu?

ODGOVOR:

Michelin preporučuje prestanak upotrebe pneumatika Michelin starijih od 10 godina, neovisno o tome jesu li novi ili korišteni. Drugi proizvođači mogu imati drugačije preporuke.

KUPAC:

Ako kažete da pneumatici ne stare mnogo na skladištu, zašto onda Michelin preporučuje prestanak upotrebe pneumatika 10 godina od datuma proizvodnje, čak i ako nikada nisu korišteni?

ODGOVOR:

Michelin preporučuje prestanak upotrebe pneumatika 10 godina nakon datuma proizvodnje radi predostrožnosti i bez tehnički utemeljenih razloga.

- Pneumatici su podvrgnuti različitom stresu tijekom svog životnog vijeka i korištenja na vozilu. Ponekad geometrija kotača na vozilu nije ispravna i pneumatici nisu dovoljno napuhani. Izazovi kao što su prepreke, rupe na cestama i sl. također daju svoj danak.
- Nakon 10 godina gotovo je nemoguće sa sigurnošću znati kakvom je stresu pneumatik bio podvrgnut. Stoga Michelin preporučuje prekid upotrebe pneumatika radi predostrožnosti.
- U stvarnosti, kupci mijenjaju pneumatike puno prije isteka tih 10 godina radi već uobičajenih razloga. Međutim, jamstvo tvrtke Michelin za zamjenske pneumatike za putnička i laka komercijalna vozila ostaje važeće punih 6 godina od datuma montaže (to je obično datum računa).

KUPAC:

Dakle, kazali ste mi da pneumatici stare tek nakon montaže na automobil i da se za njih treba brinuti. Što savjetuje tvrtke Michelin u okviru brige za pneumatike?

ODGOVOR:

Nakon montaže za pneumatike se treba dobro brinuti tijekom čitavog radnog vijeka – pod time mislimo sve stavke koje su nevažne dok su pneumatici uskladišteni, a to su, primjerice, sljedeće:

- održavanje tlaka
- geometrija kotača
- redovni pregled za oštećenja
- mjerenje dubine gazećeg sloja

KUPCI MORAJU DOGOVORITI REDOVNU PROVJERU PNEUMATIKA KOD DISTRIBUTERA.

